

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 07 0 U 016617 25 Uvp
Sarajevo, 23.10.2025. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću za upravne sporove sastavljenom od sudija Vuković Josipa, kao predsjednika vijeća, Babić Stanković Aleksandre i Džerahović Emire, kao članova vijeća, te Hodžić Merhunise kao zapisničara, u upravnom sporu tužitelja B.M. iz M., zastupanog po punomoćniku Kajtaž Semiru, advokatu iz Mostara, protiv akta broj: FZ3/2/2-35-2-21-17/12, MB/OB:1143425380 od 28.03.2019. godine, tuženog Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje Mostar, u upravnoj stvari ostvarivanja prava na invalidsku penziju, odlučujući o zahtjevu za vanredno preispitivanje sudske odluke podnesenom od strane tužitelja protiv presude Kantonalnog suda u Mostaru, broj: 07 0 U 016617 19 U od 04.10.2022. godine, na nejavnoj sjednici održanoj dana 23.10.2025. godine, donio je

P R E S U D U

Zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Mostaru, broj: 07 0 U 016617 19 U od 04.10.2022. godine, odbijena je tužiteljeva tužba podnesena protiv osporenog rješenja tuženog, broj i datum navedeni u uvodu ove presude, kojim je u tački I dispozitiva odbijena njegova žalba izjavljena protiv prvostepenog rješenja direktora Kantonalne administrativne službe tuženog za Hercegovačko-neretvanski kanton u Mostaru, matični broj: 01143425380 od 05.02.2015. godine, kojim je odbijen tužiteljev zahtjev za priznavanje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja. Tačkom II dispozitiva osporenog rješenja izmijenjeno je prvostepeno rješenje tako da se tužitelju ne priznaje pravo na invalidsku penziju, te konstatovano da će o njegovom pravu po osnovu promijenjene radne sposobnosti odlučiti prvostepeni organ svojim rješenjem počev od 27.05.2015. godine.

Protiv navedene presude Kantonalnog suda u Mostaru tužitelj je, po punomoćniku, podnio zahtjev za vanredno preispitivanje zbog povrede federalnog zakona i povrede pravila federalnog zakona o postupku koja je mogla biti od uticaja na rješenje stvari. U zahtjevu je naveo da predmetni postupak nije vođen radi ostvarenja invalidnosti II kategorije zbog čega je nebitna činjenica da je tuženi odredio da se prava priznaju od 27.05.2015. godine, pa se sud u pobijanoj presudi nepotrebno bavio tumačenjem odredbe člana 241. Zakona o upravnom postupku. Istakao je da je u žalbi,

kao i u tužbi, iznio identične razloge kao u podnesku od 16.12.2018. godine, ali su i tuženi organ i prvostepeni sud iste samo paušalno cijenili, bez obrazloženja zašto nisu usvojeni, pa i u zahtjevu za vanredno preispitivanje ostaje kod istih navoda koji se odnose na to da se opet ne može izjasniti na nalaz, ocjenu i mišljenje Instituta za medicinsko vještačenje Odjeljenja za drugostepeni postupak Sarajevo, broj: ORS-DOV-P-SA-264/15 od 13.05.2015. godine, jer u nalazu nisu uopšte navedeni razlozi o odlučnim činjenicama, tako da ima nedostatke zbog kojih se ne može ispitati, te da u istom nije navedena medicinska dokumentacija koja je poslužila stručnom organu za ocjenu invalidnosti, a nejasno je i sa čime je komisija saglasna. Naveo je da smatra da je stručni organ trebao na osnovu njegovog objektivnog zdravstvenog stanja i postojeće medicinske dokumentacije drugačije postupiti i utvrditi kategoriju invalidnosti kojom bi mu se priznalo pravo na invalidsku penziju pošto je kod njega nastupio potpuni gubitak radne sposobnosti, te da je kontradiktorna odluka da mu se ne priznaju prava iz invalidskog osiguranja, jer ako liječenje nije završeno onda tuženi nije mogao donijeti konačnu odluku o invalidnosti tužitelja. Zbog svega navedenog predložio je da sud zahtjev uvaži, pobijanu presudu ukine ili preinači, te ako istu ukine da predmet vrati prvostepenom sudu i „naloži mu da izvede sve radnje i raspravi pitanja na koja je ukazao nadležni sud i donese odgovarajuću odluku“.

U odgovoru na zahtjev tuženi je predložio da se zahtjev odbije.

Ovaj Sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima („Službene novine FBiH“, broj: 9/05) ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtjeva i povrede propisa iz člana 41. stav 2. toga Zakona, pa je odlučio kao u izreci ove presude iz slijedećih razloga :

Iz obrazloženja pobijane presude proizilazi da je prvostepeni sud poprimio utvrđenim da je u provedenom postupku prvostepenim rješenjem broj: 01143425380 od 05.02.2015. godine odbijen tužiteljev zahtjev za priznavanje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, uz obrazloženje da je u provedenom postupku, a na osnovu nalaza, ocjene i mišljenja Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja Odjeljenja za prvostepeni postupak, broj: ORS-P-MO-1959/14 od 13.01.2015. godine, utvrđeno da kod osiguranika liječenje i ispitivanje nije završeno i da je potrebno postupiti po nalazu kardiologa i osiguranika uputiti na UZV srca i invazivnu kardiološku obradu, a nakon toga uputiti na ponovnu ocjenu, pa je rješenjem prvostepenog organa odbijen tužiteljev zahtjev za priznavanje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja. Tužiteljeva žalba izjavljena protiv ovog prvostepenog rješenja odbijena je rješenjem tuženog organa od 21.03.2016. godine, kojem je prethodilo pribavljanje nalaza, ocjene i mišljenja Instituta za medicinsko vještačenje Odjeljenja za drugostepeni postupak Sarajevo, broj: ORS-DOV-P-SA-264/15 od 13.05.2015. godine, u kome je izražena saglasnost sa nalazom i mišljenjem prvostepenog organa vještačenja, te konstatovano da kod tužitelja postoji II (druga) kategorija invalidnosti od 27.05.2015. godine, pa je ovim rješenjem tuženog, uz odbijanje žalbe, konstatovano i da će o pravima tužitelja iz invalidskog osiguranja odlučiti prvostepeni organ svojim rješenjem počev od 27.05.2015. godine. Navedeno rješenja tuženog organa poništeno je ranijom presudom Kantonalnog suda u Mostaru i predmet vraćen tuženom organu na ponovni postupak iz razloga što nalaz i mišljenje nije dostavljen tužitelju.

Nadalje je prvostepeni sud poprimio utvrđenim da je u ponovnom postupku tuženi organ tužitelju dostavio drugostepeni nalaz od 13.05.2015. godine, na koji je

tužitelj dao očitovanje podneskom datiranim sa 16.12.2018. godine, koji je kod tuženog primljen dana 18.12.2018. godine, nakon čega je donio rješenje broj: FZ3/2/2-35-2-21-17/12, MB/OB:1143425380 od 28.03.2019. godine kojim je, kako je već naprijed navedeno, odbijena tužiteljeva žalba, te izmijenjeno prvostepeno rješenja tako da se tužitelju ne priznaje pravo na invalidsku penziju i konstatovano da će o njegovom pravu po osnovu promijenjene radne sposobnosti odlučiti prvostepeni organ svojim rješenjem počev od 27.05.2015. godine.

U osporenom rješenju tuženi je cijenio da kod tužitelja nije utvrđena I (prva) kategorija invalidnosti zbog čega nisu ispunjeni uslovi za priznavanje prava na invalidsku penziju iz člana 52. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, kao ni uslovi za priznavanje prava iz invalidskog osiguranja iz člana 21. i 22. istog Zakona, a kako je utvrđeno da kod tužitelja postoji II (druga) kategorija invalidnosti od 27.05.2015. godine to je potrebno da prvostepeni organ utvrdi da li žalitelj (tužitelj) ispunjava uslove za priznavanje prava iz invalidskog osiguranja po osnovu promijenjene radne sposobnosti zbog čega je odlučeno kao u osporenom rješenju, a što je, po ocjeni prvostepenog suda, pravilno zbog čega je taj sud tužiteljevu tužbu odbio kao neosnovanu. Pri tome je prvostepeni sud u obrazloženju pobijane presude ocijenio i da prema odredbi člana 241. stav 1. Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj 2/98, 48/99 i 61/22), tuženi, kao drugostepeni organ, može povodom žalbe izmijeniti prvostepeno rješenje u korist žalitelja i mimo zahtjeva postavljenog u žalbi, a u okviru zahtjeva postavljenog u prvostepenom postupku, ako se time ne vrijeđa pravo drugog lica, što je u konkretnom slučaju i urađeno, te je osporenim rješenjem izmijenjeno prvostepeno rješenje nabolje za tužitelja (*reformatio in melius*), a izmjena djeluje *ex tunc* (retroaktivno), kako je i odlučeno u osporenom rješenju, čime nisu povrijeđena tužiteljeva prava.

Donošenjem pobijane presude prvostepeni sud nije povrijedio federalni zakon, niti pravila federalnog zakona o postupku koja su mogla biti od uticaja na rješenje stvari, zbog čega je, po ocjeni ovog Suda, zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke neosnovan.

Naime, kako je prema saglasnim nalazima, ocjenama i mišljenjima nadležnih stručnih organa u prvom i drugom stepenu utvrđeno da kod tužitelja ne postoji invalidnost, u smislu odredbe člana 22. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", broj: 29/98, 49/00, 32/01, 73/05, 59/06, 4/09 i 55/12), čije se odredbe primjenjuju na osnovu odredbe člana 151. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", broj: 13/18 i 93/19 - odluka Ustavnog suda FBiH, 90/21, 19/22, 42/23 - odluka Ustavnog suda FBiH, 47/24 i 19/25), budući se radi o postupku koji nije okončan do stupanja na snagu ovog Zakona, iz razloga što ispitivanje nije završeno, to mu nisu ni mogla biti priznata prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, odnosno kako kod tužitelja nije utvrđena I (prva) kategorija invalidnosti u smislu odredbe člana 52. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", broj: 29/98, 49/00, 32/01, 73/05, 59/06, 4/09 i 55/12), to je pravilno negativno riješeno po njegovom zahtjevu, odnosno pravilno je cijanjeno da ne ispunjava uslove za priznavanje prava na invalidsku penziju, te ukazano na potrebu da se utvrdi da li ispunjava uslove za priznavanje prava po osnovu promijenjene radne sposobnosti, odnosno II (druge) kategorije invalidnosti od 27.05.2015. godine, tj, od datuma kada je ova kategorija invalidnosti utvrđena.

Naime, nalaz, ocjena i mišljenje da liječenje nije završeno donosi se kada se smatra da sa dotadašnjim liječenjem, odnosno mjerama medicinske rehabilitacije nisu ispunjene sve mogućnosti za spriječavanje promjena ili gubitka radne sposobnosti osiguranika u smislu propisa o penzijskom i invalidskom osiguranju, odnosno kad se očekuje da se daljnjim liječenjem može uspostaviti radna sposobnost i u tom nalazu, ocjeni i mišljenju daju se preporuke o načinu daljeg liječenja osiguranika, što je u konkretnom slučaju i učinjeno. Nakon što osiguranik provede liječenje po preporuci Instituta, to jest nakon definitivnog provođenja liječenja, osiguranik može ponovo podnijeti zahtjev za ocjenu zdravstvenog stanja, na šta je i ukazano u prvostepenom rješenju. Postupak ocjenjivanja se nastavlja tek nakon što se osigura sva tražena medicinska dokumentacija, nakon što se iscrpe sve mogućnosti liječenja i medicinske rehabilitacije, na osnovu koje će stručni organ vještačenja biti u mogućnosti donijeti novu pravilnu ocjenu radne sposobnosti.

To znači da u situaciji kakva je konkretna jer „liječenje nije završeno“ nisu ispunjeni osnovni preduslovi za konačnu ocjenu radne i zdravstvene sposobnosti osiguranika zbog čega je neophodno da tužitelj provede medicinski postupak u skladu s traženjem stručnog organa.

Polazeći od naprijed utvrđenog činjeničnog stanja, čiju potpunost i pravilnost ovaj Sud ne može preispitivati obzirom na odredbu člana 41. stav 4. Zakona o upravnim sporovima, penzioni organi su pravilno zaključili da tužitelj ne ispunjava zakonske uslove da bi mu se moglo priznati pravo na invalidsku penziju, odnosno pravilno je tuženi cijenio da nisu ispunjeni uslovi za priznavanje prava na invalidsku penziju zbog čega je tačkom II dispozitiva osporenog rješenja izmijenio prvostepeno rješenja tako da se tužitelju ne priznaje pravo na invalidsku penziju, te konstatovao da će o njegovom pravu po osnovu promijenjene radne sposobnosti odlučiti prvostepeni organ svojim rješenjem počev od 27.05.2015. godine, čime, kako je to pravilno cijenio prvostepeni sud, nije povrijeđeno načelo reformatio in peius, niti je donesena odluka koja je za njega nepovoljnija, već je odlučeno o njegovom zahtjevu, budući je tužitelj predmetni postupak i pokrenuo zahtjevom za priznavanje prava na invalidsku penziju.

Imajući u vidu izloženo prvostepeni sud je pravilno postupio kada je tužiteljevu tužbu odbio kao neosnovanu, pri čemu je za svoju odluku dao valjano obrazloženje, a donošenjem pobijane presude nije povrijedio federalni zakon niti pravila federalnog zakona o postupku koja bi mogla biti od uticaja na rješenje stvari, zbog čega je zahtjev za vanredno preispitivanje neosnovan.

Navodi zahtjeva za vanredno preispitivanje da su osporeno rješenje tuženog organa i presuda prvostepenog suda samo paušalno cijenili njegove prigovore na nalaz, ocjenu i mišljenje Instituta za medicinsko vještačenje iz podneska od 16.12.2018. godine nisu doveli u pitanje pravilnost i zakonitost pobijane presude i rješenja penzionih organa koja su joj prethodila. Naime, suprotno prigovorima tužitelja (koje ponavlja i u zahtjevu za vanredno preispitivanje) u nalazu, ocjeni i mišljenju Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja Odjeljenja za prvostepeni postupak, broj: ORS-P-MO-1959/14 od 13.01.2015. godine pod tačkom 8.2. navedena je medicinska dokumentacija i izričito je navedeno Otpusno pismo KB Mostar sa priloženim nalazima internista, te podaci iz ovog Otpusnog pisma i priloženih nalaza, kao i nalaz kardiologa, te nalaz ortopeda, dok je u nalazu, ocjeni i mišljenju Instituta za medicinsko vještačenje Odjeljenja za drugostepeni postupak Sarajevo, broj: ORS-

DOV-P-SA-264/15 od 13.05.2015. godine, pod tačkom D. Medicinska dokumentacija navedeno da je priložen i (kasniji) nalaz Klinike za unutarnje bolesti sa centrom za dijalizu od 15.05.2015. godine, pa su potpuno neosnovani prigovori da nije navedena medicinska dokumentacija koja je poslužila stručnom organu za ocjenu invalidnosti, pri čemu tužitelj uopšte niti u podnesku od 16.12.2018. godine, niti u bilo kojoj fazi postupka pred penzionim organima, a niti u upravnom sporu, ne ukazuje konkretno na postojanje određene medicinske dokumentacije, koju je, uz naprijed navedenu, još eventualno trebalo cijeliti.

Isto tako, po ocjeni ovog Suda, neosnovani su i navodi da je nejasno sa čime je komisija saglasna, jer je iz nalaza, ocjene i mišljenje Instituta za medicinsko vještačenje Odjeljenja za drugostepeni postupak Sarajevo, broj: ORS-DOV-P-SA-264/15 od 13.05.2015. godine evidentno da je drugostepeni organ medicinskog vještačenja saglasan sa ocjenom prvostepenog organa medicinskog vještačenja da liječenje nije završeno, a da postoji II kategorija invalidnosti, odnosno promijenjena radna sposobnost, dok su navodi da „u nalazu nisu uopšte navedeni razlozi o odlučnim činjenicama, tako da ima nedostatke zbog kojih se ne može ispitati“ istaknuti potpuno paušalno.

Zbog izloženog ovi navodi tužitelja iz zahtjeva za vanredno preispitivanje nisu doveli u sumnju objektivnost i validnost nalaza stručnog organa za ocjenjivanje radne sposobnosti u drugom stepenu koji je najviše stručno tijelo u ovoj oblasti i čiji su nalaz, ocjena i mišljenje dati u skladu sa načelima medicinske struke, pri čemu su u ponovnom postupku u skladu sa uputama iz ranije presude Kantonalnog suda u Mostaru ispoštovana sva pravila postupka.

Imajući u vidu naprijed izneseno ovaj Sud je primjenom člana 46. stav 1. Zakona o upravnim sporovima zahtjev za vanredno preispitivanje odbio.

Zapisničar
Hodžić Merhunisa, s.r.

Predsjednik vijeća
Vuković Josip, s.r.